

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА УЖИЦА

XLXXI

8. април 2020. године

Број 17/20

81. На основу члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр.135/04, 36/09, 36/09-др. закона, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18- др. закон), члана 9. став 2. и члана 15. Закона о заштити ваздуха („Сл.гласник РС“, број 36/09 и 10/13), члана 80. Статута града Ужица („Сл. лист града Ужица 4/19), Градско веће на седници одржаној 08. 04. 2020. по претходно прибављеној сагласности Министарства заштите животне средине број 353-01-00495/2020-03 од 25.03.2020. године, усвојило је

ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА УЖИЦА ЗА 2020. ГОДИНУ

Овим Програмом успоставља се локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Ужица за 2020. годину.

Програмом се одређује број и распоред мерних места обим, врста и учесталост мерења нивоа загађујућих материја у ваздуху на територији града Ужица које припада агломерацији „Ужице“ у складу са чланом 3. став 1. тачка 5. Уредбе о одређивању зона и агломерација (Службени гласник РС, број 58/11, 98/12).

Локације мерних места у локалној мрежи на територији града Ужица, као и загађујуће материје које се прате на појединим мерним местима дате су у Табели 1.

Загађујуће материје наведене у Табели 1. мере се континуално на фиксним мерним местима, у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

Загађујуће материје на мерним местима наведене у Табели 1. мере се по динамици мерења дефинисаној у делу **II** овог програма

I ПОДРУЧЈЕ НА КОЈЕМ СЕ СПРОВОДИ МОНИТОРИНГ

Управни округ: Златиборски

Подручје ГП-а Ужице на којем се спроводи мониторинг:

Просторне целине „Ужице“ „Крчагово“ и „Севојно“

II ЛОКАЛНА МРЕЖА МЕРНИХ МЕСТА

У складу са специфичном конфигурацијом терена, мониторинг ће се спроводити на територији Генералног плана (ГП-а), у оквиру 3 просторне целине, на 4 мерна места, а узорци на мерним местима ће се узимати по динамици предвиђеној за континуална фиксна и индикативна мерења.

1. Просторна целина „Севојно“ (И-индустријски тип), са изграђеним становањем, образовним и другим садржајима

1.1. Мерно место бр.1.: Дечји вртић „Маслачак“

- **Укупне таложне материје (УТМ-ТМ)**-укупна масена концентрација) са анализом тешких метала: **(арсен (As), кадмијум (Cd), никл (Ni), олово (Pb) и цинк (Zn), (наменска мерења):** 12 једномесечних узорака

1.2. Мерно место бр.2. Дом здравља Севојно-Амбуланта

- **Оксиди азота NO₂** (континуална фиксна мерења) и **чађ** (наменска мерења): 365 (24-часовних) узорака

2. Просторна целина „Крчагово“ (индустријски/градски тип), са изграђеним становањем, образовним и другим садржајима:

2.1. Мерно место бр.3. Болница

- **Укупне таложне материје (УТМ-ТМ)** - укупна масена концентрација) са анализом тешких метала: **(арсен (As), кадмијум (Cd), никл (Ni), олово (Pb) и цинк (Zn), (наменска мерења):** 12 једномесечних узорака

3. Просторна целина „Ужице“ (Г-градски тип),

3.1. Мерно место број 4.: Парк испред Градске библиотеке

- **Укупна масена концентрација PM₁₀** (365 (24-часовних) узорака (континуална фиксна мерења)

Табела 1. Мерна места за праћење квалитета ваздуха у локалној мрежи на територији града Ужица

$\varphi(N)$ - северна географска ширина;
 $\lambda(E)$ - источна географска дужина;

Мерно место	Задужена институција	Просторна целина ГУП-а	Макролокације	Округ	$\varphi(N)$ $\lambda(E)$	Н (М)	Тип	Загађујуће материје			
								NO ₂	чађ	УТМ ТМ	PM ₁₀
1.	Град Ужице-Градска управа за урбанизам изградњу и имовинско правне послове	Севојно	Д.Вргић „Маслачак“	Златиборски	43,5040 19,5346	385	И			*	
2.			Дом здравља-Амбуланта		43,5040 19,5314	392	И	*	*		
3.		Крчагово	Болница		43,5103 19,5132	423	И/Г			*	
4.		Ужице	Парк испред Градске библиотеке		43,5127 19,5025	415	Г				*

Н(м) - надморска висина;

Г - градски тип, **ИГ** – индустријско/градски тип, **И** - индустријски тип

УТМ ТМ – укупне таложне материје са анализом тешких метала (олово (Pb), кадмијум (Cd), арсен (As), никл (Ni) и цинк(Zn));

PM₁₀ - Одређивање фракције PM10 суспендованих честица у складу са стандардом SRPS EN 12341 – референтна метода за узимање узорака и мерење PM10 фракције, са ефикасношћу од 50% захвата честица аеродинамичког пречника од 10 μ m.

Резултати мерења концентрација загађујућих материја упоређују се са прописаним максималним дозвољеним концентрацијама, граничним, толерантним вредностима нивоа загађујућих материја у ваздуху у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гл. РС”, бр. 11/2010, 74/2010 и 63/2013), у циљу утврђивања нивоа загађености ваздуха.

Узорковање суспендованих честица (PM₁₀) вршиће се путем мануелног референтног узоркивача (семплера) марка SVEN LEKER тип нископроточни, протока ваздуха 2,3 m³/сат.

Напомена: Узорковање укупних таложних материја и тешких метала је у склопу наменских мерења у индустријској зони Севојна и Крчагова и у складу са постојањем индустријских објеката и котларница. Мерења која је спроводио Завод за јавно здравље Ужице у 2016., 2017., 2018. и 2019.години указала су на повећане концентрације тешких метала.

III Циљ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Систематско мерење загађености ваздуха на територији Града обезбеђује:

- праћење нивоа загађености ваздуха у односу на граничне и толерантне вредности нивоа загађујућих материја,
- праћење трендова концентрација по зонама градске територије,
- детекцију повећаних концентрација загађујућих материја,
- процену изложености популације,
- информисање јавности и давање препорука за понашање у епизодама повећаног загађења ваздуха,
- идентификацију извора загађења или ризика,
- анализу утицаја одређених извора загађивања на квалитет ваздуха,
- развој одговарајућих краткорочних акционих планова и планова за управљање квалитетом ваздуха,
- предузимање превентивних мера у сегментима значајним за заштиту ваздуха од загађивања,
- сагледавање утицаја предузетих мера на ниво загађености ваздуха.

Реализација наведених активности се обезбеђује планирањем у буџету града Ужица средстава за мерења загађености ваздуха дефинисаних програмом мониторинга локалне мреже. Резултати мониторинга квалитета ваздуха добијени у оквиру локалне и државне мреже служе за израду краткорочних акционих планова и Плана квалитета ваздуха.

IV ОБРАДА И АНАЛИЗА ПОДАТАКА, ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА, ИЗРАДА ИНСТРУМЕНАТА ПОЛИТИКЕ И ПЛАНИРАЊА ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Сва мерења, обраду и анализу података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и интерпретацију резултата вршиће овлашћено правно лице које је акредитовано као лабораторија за испитивање, односно које испуњава прописане стандарде и акредитоване методе за мерење свих загађујућих материја наведених у Програму и које поседује дозволу надлежног министарства да врши мониторинг квалитета ваздуха.

Према члану 17. Закона о заштити ваздуха, надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужан је да податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из локалне мреже, као и резултате мерења посебне намене, доставља Агенцији за заштиту животне средине до 15. у месецу за претходни месец, а годишњи извештај најкасније 60 дана од дана истека календарске године за претходну годину.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да податке о квалитету ваздуха учини доступним јавности и објави у средствима јавног информисања, електронским медијима, као и на својој web-страници.

Подаци о квалитету ваздуха користе се за оцењивање квалитета ваздуха, као и за израду извештаја о стању квалитета ваздуха и саставни су део информационог система о квалитету ваздуха Републике Србије.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Према Извештају Агенције за заштиту животне средине о стању квалитета ваздуха у Републици Србији у агломерацији Ужице током 2018.године ваздух је био III категорије, прекомерно загађен ваздух, услед прекорачења граничне вредности суспендованих честица PM_{10} .

У складу са чланом 69. и чланом 70. Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон и 72/09-др.закон, 14/16) и члана 9. став 2. Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13- у даљем тексту:Закон), локална самоуправа у оквиру својих надлежности, обезбеђује континуирано праћење квалитета ваздуха (мониторинг). Према члану 10. Закона, системом мониторинга квалитета ваздуха успоставља се државна и локалне мреже мерних станица и/или мерних места за фиксна мерења.

Према члану 15. Закона, локална мрежа мерних станица и/или мерних места (у даљем тексту:локална мрежа) успоставља се за праћење квалитета ваздуха на нивоу јединице локалне самоуправе. Локалну мрежу чине допунске мерне станице и/или мерна места које надлежни орган јединице локалне самоуправе одређује на основу мерења или поступака процене за зоне и агломерације за које нема података о нивоу загађујућих материја, у складу са својим потребама и могућностима.

Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму који за своју територију доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, а који мора бити усклађен са програмом који доноси Влада, на предлог Министарства.

Град Ужице је задржао иста мерна места која су била наведена у Програму мониторинга за 2019.годину.

Министарство даје сагласност на Програм којим се успоставља локална мрежа мерних станица или мерних места.

Средства за реализацију програма контроле квалитета ваздуха у локалној мрежи обезбеђују се из буџета јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља координацију свих активности локалне мреже.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља послове праћења квалитета ваздуха преко овлашћеног правног лица.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе може да оснује правно лице које управља аутоматским мониторингом квалитета ваздуха, прати рад аутоматске станице, прикупља и обрађује податке добијене контролом квалитета ваздуха у локалној мрежи под условима који су прописани актом из члана 60. Закона.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да податке о резултатима мониторинга квалитета ваздуха јавно објави и достави Агенцији за заштиту животне средине.

Због прекорачења толерантних вредности, Град Ужице је израдио Краткорочни акциони план и на исти добио сагласност Министарства (број 353-01-02529/2015-17 од 29.01.2016.године). У складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха и Програмом заштите и унапређења животне средине за 2016.годину, Град Ужице је израдио План квалитета ваздуха Града Ужица за период 2018-2023.године на који је добијена сагласност надлежног Министарства (број 353-01-02496/2018-03).

Извори загађивања ваздуха у граду Ужицу могу се сврстати у две групе:

1) Стационарни извори

- Извори загађивања у рубним подручјима града: пољопривредне активности (паљење стрништа, корова и сл.), паљење отпада, индивидуална ложишта, каменоломи (Сурдук и Рид), асфалтне базе (Сурдук и Севојно), регионална депонија „Дубоко“,
- Загађење пореклом од индустрије: индустријски погони у насељима Крчагово и Севојно,
- Извори загађивања у комуналној средини: градске котларнице, паљење отпада у контејнерима, индивидуална ложишта, грађевинске активности, издвојени објекти за припрему хране (припрема роштиља, печењаре, пекаре и сл.).
- Загађења настала због подизања прашине проузроковане посипањем путева песком и сољу у зимском периоду.

2) Покретни извори

- Било који облик возила са мотором са унутрашњим сагоревањем: моторцикли, лака и тешка возила која користе бензин и дизел, грађевинске и пољопривредне машине.

Према члану 5. Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), за потребе мониторинга квалитета ваздуха и прикупљања података, надлежни орган јединице локалне самоуправе у оквиру својих надлежности обезбеђује:

- 1) мерне станице и/или мерна места за фиксна мерења у локалној мрежи;
- 2) континуално и/или повремено мерење/узимање узорака загађујућих материја на фиксним локацијама;
- 3) повремено мерење/узимање узорака загађујућих материја на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха;
- 4) пренос, обраду, проверу валидности и анализу резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и анализом;

- 5) проверу квалитета мерних поступака;
 6) одржавање мерних места, мерних инструмената са пратећом опремом, и опреме за пријем и пренос података, у циљу обезбеђења захтева у погледу квалитета података који се користе за оцењивање квалитета ваздуха.

Према члану 6. Уредбе, надлежни орган у складу са Законом обавезан је да при успостављању и функционисању мреже мерних станица и/или мерних места, за фиксна мерења:

- 1) одреди фиксне макролокације;
- 2) одреди фиксне микролокације;
- 3) припреми и обезбеди фиксне локације;
- 4) обезбеди одговарајуће техничке услове за мерење и/или узимање узорака загађујућих материја на фиксним локацијама, укључујући постављање одговарајућег објекта за смештај мерних уређаја, заштиту од атмосферског електричног пражњења, прикључак за струју, стабилни напон електричне енергије, телекомуникационе везе, систем за хлађење/грејање, успостављање система за заштиту уређаја;
- 5) опреми мерна места за фиксно мерење опремом за сакупљање, складиштење, обраду и пренос података;
- 6) одржава мерна места, мерне инструменте и опрему за праћење и пренос података на начин којим ће се обезбедити њихова пројектована функционалност.

Члан 2.

Овај Програм објавити у "Службеном листу града Ужица"

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
 ГРАД УЖИЦЕ
 ГРАДСКО ВЕЋЕ
 III Број 503-15/20, 08.04.2020. године

**ПРЕДСЕДНИК ГРАДСКОГ ВЕЋА
 ГРАДОНАЧЕЛНИК**
Тихомир Петковић, с.р.

САДРЖАЈ БРОЈ 17/20

Редни број	Страна
81. Програм контроле квалитета ваздуха на територији града Ужица за 2020. годину.....	241